

Parçada Anlam - 4 (Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Aşağıdakilerden hangisinde olay üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır?

- A) Yavaşça kapıyı açtım ve bağcıklı ayakkabılarımı giydim. Korkuluklara tutunarak merdivenleri teker teker inmeye başladım. Merdivenlerden inerken komşumun köpeği Çakıl'ın sesini duydum. O da benim gibi erken kalkmış olmalıydı. Onu da yanıma almak iyi bir fikir gibi görünüyordu.
- B) Dedemin köyü çok güzel ve eğlenceli bir yer. Bu yaz orada annemle meyveler topladık, kelebeklerin peşinden koştuk, çeşit çeşit tohumlar gördük. Tohumların hepsi birbirine benziyordu.
- C) Nuriye, sepetine meyveleri doldurmuş, annesiyle birlikte evin balkonuna gelmişti. Etrafta derin bir sessizlik vardı. Bahçedeki ağaçların hışırtısı duyuluyordu bazen.
- D) Haydarpaşa İstasyonu'nun bekleme salonundaydım. Sessiz sedasız insanlar vardı çevremde. Hemen yanı başımda iki bayan mahzun mahzun düşünüyordu. Bunlardan genç olanı, konuşmak için hazırlık yapıyor gibiydi.

2. Koskocaman adamdı. Çocukluğunda hayalini kurduğu mavi bisiklete ancak şimdi, bu soğuk eylül sabahında sahip olabiliyordu. Gözleri daldı. Bir süre çocukluğunu düşündü ve hüznünlendi.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Mekân
B) Zaman
C) Olay
D) Şahıs

3. "Hacıyatmaz"ın aslında hiç yatmayan bir oyuncuğun adı olduğunu biliyor muydunuz? İşte bu oyuncaktan hareketle oluşturulmuş bir oyun anlatacağım size. Bu oyun için oyuncular halka şeklinde ayakta dizilir. Her oyuncuya birer numara verilir. Oyunculardan biri, ortada bulunan bir sopayı parmağıyla ucundan tutar. Bırakmadan önce bir sayı söyler. Söylediği sayı kimin numarasıysa o kişi, sopa yere düşmeden onu tutmaya çalışır. Tutamayan kişi elenir. En sona kalan oyuncu, oyunun galibi olur.

Aşağıdakilerden hangisi bu yazının özelliklerinden biridir?

- A) Kesin olmayan yargılar içermesi
B) Açıklayıcı anlatıma yer verilmesi
C) Olay yazısı olması
D) Deyimlerden yararlanılması

4. Genç bir adam, ülkenin uzak bir şehrinde yaşayan bilgeyi ziyaret etmek ister. Şehre gider, bilgenin evine misafir olur. Evde hiçbir lüks eşya yoktur. Sadece kitaplar ve oturmak için minderler vardır. Evde mobilya olarak sadece küçük bir sehpa ve bir eski iskemle vardır. "Sizin hiç mobilyanız yok mu?" diye sorar genç adam hayretle. "Peki, seninkiler nerede?" diye karşılık verir bilge. "Benimkiler mi?" der genç adam. Şaşırmıştır. "Ben yolcuym, biliyorsunuz." der. Bilgenin cevabı kısacıktır: "Ben de öyle!.."

Bu parçadaki olay, yer, zaman ve kişiler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Kişiler
A)	Genç adamın bilgeyi ziyareti	Bilgenin evi	Belirsiz	Genç adam, bilge
B)	Genç adamın yolculuğu	Bilgenin evi	Akşamüzeri	Genç adam, bilge
C)	Genç adamın misafirliği	Şehir	Belirsiz	Genç adam, yazar
D)	Bilgenin yaşayışı	Şehir	Akşamüzeri	Bilge, yazar

5.

Leblebi, Farsça bir kelimedir ve "kavrulmuş nohut" anlamına gelir. Leblebinin tarihi yaklaşık 1000 yıl öncesine dayanmaktadır. Türkiye'de Osmanlı zamanından bu yana tüketilen leblebi; Tavşanlı, Çorum ve diğer bazı bölgelerde üretilir. Sarı ve beyaz leblebi tüketimi ülkemizde son derece yaygındır.

İnsanoğlu, bakırı çok eski çağlardan beri kullanmaktadır. Tarihî dönemler arasında sayılan Maden Devri'nde bakırın önemli bir yeri vardı. Bu yüzden arkeolojik kazılarda bakıra sıkça rastlanmaktadır. Bakırcılık ise en eski el sanatıdır. Bu sanatın en eski örneklerini müzelerde görmek mümkündür.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) Tarihçeye yer verilmesi
B) Nesnel anlatımdan yararlanılması
C) Karşılaştırma yapılması
D) Açıklayıcı anlatıma başvurulması

Parçada Anlam - 4 (Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

6. Akşamüzeri hastane odasındaki yatağında yatan adam, baş ucundaki genç doktora,
— Allah senden razı olsun evladım, dedi. Bu ameliyatı yapmak için yurt dışından buraya kadar gelmeni yaşadığım sürece unutmayacağım. Ameliyat edilen adam, büyük bir hastanenin başhekimiydi. O hastalığın sayılı uzmanlarından olan bu genç doktor nereden haber almışsa almış ve bir Hızır gibi yetişip onu kurtarmıştı. Yaşlı doktor,
— Ben doğum uzmanıyım, diye devam etti. Bir zamanlar anne karnındaki bir bebeğin sakat olduğunu anlamış ama yine de doğmasına müsaade etmişim. Onun yaşamasını istediğim için, hayatta bildiğim o tek iyiliğime karşılık Allah seni bana göndermiş olmalı. Genç doktor, ellerini gevşetip biraz geriye çekildi ve dizlerinden aşağısı takma olan bacaklarını gösterirken,
— Ben de öyle düşünüyorum efendim, diye gülümsedi. Kurtardığınız o çocuk bendim.

Bu parçadaki olay, yer, zaman ve kişiler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Kişiler
A)	Genç doktorun hasta doktoru tedavisi	Hastane odası	Akşamüzeri	Hasta doktor, genç doktor
B)	Doktor ve hastanın sohbeti	Ameliyathane	Ziyaret saati	Hasta adam, ziyaretçi
C)	Hastanın doktora teşekkürü	Ziyaretçi odası	Akşamüzeri	Hasta doktor, genç doktor
D)	Genç doktorun başarılı ameliyatı	Hastane odası	Gece	Hasta doktor, genç doktor

7. Takımyıldızlar, yıldızların oluşturduğu varsayılan şekillerdir. Gökyüzünde takımyıldızların yanı sıra bazı parlak yıldızların oluşturduğu şekiller de var. Bunların en belirgin olanları Yaz Üçgeni, Kış Üçgeni ve Büyük Kare. Yaz Üçgeni, bu sıralar akşam saatlerinde batı yönünde görülüyor. Kış Üçgeni'ni görmek içinse hava karardıktan sonra birkaç saat beklemek gerekiyor. Büyük Kare'ye yılın bu döneminde en iyi konumunda yani gökyüzünde tam tepeye yakın konumda, biraz güneyde yer alıyor.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örneklerden yararlanılmıştır.
B) Tanımlamaya yer verilmiştir.
C) Anlatım açık ve anlaşılırdır.
D) İki kilemeler kullanılmıştır.

8. Akşamın hafif rüzgârı, zaman zaman inleyen trampet seslerini derin bir uğultu hâlinde her tarafa yayıyordu. Kederli bağırmalarıyla ölümü hatırlatan karga sürüleri, bulutlu havanın donuk hüznünü daha çok artırıyordu. Karşımızdaki mor dağlar gittikçe koyulaşıyor, kararıyordu. Yamaçlardaki dağınık gölgeler, kuşsuz ormanlar, hıçkırın dereler, uzaklara giden yollar, ıssız korular sanki korkunç bir fırtınanın gürlemesini bekliyordu.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) Betimlemeden yararlanılmıştır.
C) Anlatım birinci kişi ağzından yapılmıştır.
D) Deyimlere yer verilmiştir.

9.

Amerika'da yaşayan ve aslen Hindistanlı olan 15 yaşındaki Mihir Garimella, bir gün mutfağa bıraktığı muz dilimine konan sinekleri eliyle kovaladığında sineklerin uçuşlarının onun el hareketlerinden etkilenmediğini fark etmiş. Bu durum ona, uçan robotların, karşılıklarına çıkan cisimlerden etkilenip uçuşta başarısız olduklarını hatırlatmış. Garimella bunun üzerinde çalışmış ve yeni bir "uçan robot" geliştirmiş. Tasarladığı uçan robotla bir bilim yarışmasında birincilik ödülü almış.

Görme engelli bireylerin, çevrelerindeki kurumları bulmakta zorlandıklarını düşünen Niğdeli bir öğrenci, kaldırılma sıralanan tüm kurumların ismini okuyan özel bir baston geliştirmiş. Böylece görme engellilerin, aradıkları yeri etraftaki kişilere sormalarına hiç ama hiç gerek kalmayacak!

Bu metinlerde sözü edilen çocukların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı bölgede yaşamaları
B) Bilimsel bir çalışma yapmaları
C) İlkokul öğrencisi olmaları
D) Yaptıkları çalışmalarla ödül almaları

